

Velja po pošti:

za celo leto naprej	K 26.—
za pol leta	" 13.—
za četrt leta	" 6-50
za en mesec	" 2-20

V upravnishtvu:

za celo leto naprej	K 22-40
za pol leta	" 11-20
za četrt leta	" 5-60
za en mesec	" 1-90

Za pošilj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

SLOVENE

Inserati:

Enostop. petitvrsta (72 mm):

za enkrat	13 h
za dvakrat	11 "
za trikrat	9 "
za več kot trikrat	8 "

V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta à 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod žez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona štev. 74.

Političen list za slovenski narod

Upravništvu je v Kopitarjevih ulicah štev. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upravniškega telefona štev. 188.

Današnja številka obsega 4 strani.

Ob volitvah.

Danes volijo kranjska mesta. Svoje stališče smo že označili in danes že lahko rečemo, da smo svoj namen že tudi dosegli. Liberalci se morajo boriti povsod, kjer imajo kakega nasprotnika; boriti bi se morali, in sicer zelo hudo, tudi v dolenjskih mestih, ko bi bil nastopil Plantanu kak protikandidat. Saj so bili ravno za ta mesta liberalci najbolj v strahu; dr. Tavčar je ubežal iz njih. Pa kakor ni S. L. S. postavila v Kočevju-Ribnici protikandidata Nemcem, tako uljudna je bila tudi proti liberalcem v dolenjskih mestih. S. L. S. se je držala načela, da postavi svojega kandidata v idrijskem mestu, ki je bil v prošli deželnozborski dobi njena last, drugod pa prepušča tla usodi volivcev samih. Kjer so se pojavili samostojni kandidati, jih seveda podpira, sama pa ne sili s svojimi kandidati na površje. Dokazala je s tem, kako lažljivo je očitiranje, da hoče uničiti vse napredno meščanstvo. Le predbro vemo, da je v meščanstvu še mnogo ljudi, ki ne spadajo v naš tabor in ki imajo ravno tako pravico do političkega življenja kot mi. Naša stranka hoče imeti ob svojem delu kontrolo nasprotnikov in ko bi je ne bilo, si jo sama ustvari.

Seveda pa ni s tem rečeno, da naj pusti živeti sedanjo Hribarjevo narodno-napredno stranko. Ta je že odigrala, ubila se je sama. Politika velikoumja in hinavščine, politika pustih fraz in nesmiselnih ideologij združenih s sramotnimi in škodljivimi kompromisi in zvezami je morala doživeti fiasko. Dr. Tavčar je že večkrat trobil, naj se organizuje svobodomiselna meščanska stranka in lojalno priznaval nespamet družiti raznovrstne, nasprotnne interese pod klobukom svoje stranke. Prav ima! Interesi raznih stanov se dajo združiti samo na krščanskem temelju. Tega svobodomiselna stranka nima; zato more imeti bodočnost edino le v vrstah prave pravcate buržoazije. Tavčarjeva misel pa ni našla tal; on je s svojim načelom ostal sam; zato pa gleda, kako se suši vsa stranka, kateri je žrtvoval vse svoje moči celega življenja.

V lastnem taboru izdajstvo; tako konstatira sam! Naj pa bo tudi toliko pošten,

da prizna, kdo je temu kriv, in naj ne meče po krivici polen na nas. Kaj nas briga organizacija liberalcev? Prav nič; njihova lastna zadeva je, ki naj jo opravijo po svojem. Mi zbiramo svoje somišljenike in jih bomo tudi vse zbrali v svojih vrstah. Koristim slovenskega naroda sploh pa služimo s tem, če pomagamo, da sedanji nestvor takozvane narodno-napredne stranke čim najprej izgine.

Vi ste sami tako hoteli; imejte, kar ste zaslužili! Mene tekel, ufarsin se žepiše na steno liberalnega doma in današnje volitve bodo jasno komentirale njegovo usodo. Mi smo kot stranke zainteresirani v prvi vrsti v Idriji; drugod smo samo pomočniki pri dobri stvari. Vsi pametni liberalci nam bodo za to pomoč hvaležni. Izid volitev s par glasovi sem ali tja ni glavna stvar. Glavna stvar je, da pridejo liberalci moralno oslabiljeni kot neznatna manjšina v deželni zbor kot pogrebci svoje nespametne politike.

Državni zbor. ŽELEZNICE.

Dunaj, 27. svečana.

Proračunski odsek je včeraj pričel razpravo o železnicah. Številke proračuna navedem ob koncu razprave, danes pa razna vprašanja, ki so jih poslanci sprožili pri prvih petih naslovih. Razprava je bila stvarna in jako zanimiva, ker se je raztezala na podražavljenje raznih železnic, na reorganizacijo osrednjega vodstva, električno gonilno moč v planinskih deželah, kurjavo z oljem itd.

Poročevalec dr. Sylvester je v obče z drugimi besedami ponovil vladno poročilo. Dr. Hofmann priporoča zvišanje pokojnin in stavbni načrt lokalnih železnic.

Kranjsko.

Poslanec dr. Žitnik naglašja: Kranjsko deželo je železnična uprava vedno zanemarjala. Mnogo desetletij je kranjska dežela imela le dve železnici, južno in državno progo od Trbiža do Ljubljane. V sled tega se ni mogla povzdigniti trgovina in tudi industrija je ostala v povojih. Pred poldrugim desetletjem smo dobili dolenjski železnici do Kočevja in Rudolfovega in sicer, kar moram posebno naglašati, le z garancijo dežele. Promet pa se je povzdignil v toliki meri, da dobi dežela po-

vrnjeno izplačano garancijo in se bodo s časom obrestovale tudi delnice.

Ako omenim še lokalno kamniško železnico, pa smo pri kraju z železniškim omrežjem. Časi pa so že davno minuli, ko so se posamezne občine branile železnice, ki so življenjske žile prometu, trgovini, industriji, sploh narodnemu gospodarstvu. Ko se je vlada bavila z načrtom druge železnične zveze s Trstom, oglašale so se trumoma občine s prošnjami, naj se železnica gradi skozi sredo kranjske dežele. Ostali smo ob plotu, ker železnica teče samo skozi radovljiški okraj, takorekoč ob robu dežele. No, boljše nekaj, nego nič.

Šele pred kratkimi meseci nas je veselo iznenadila novica, da se podaljša dolenjska železnica mimo Karlovca do Dalmacije. Naši vladi se je pri pogajanjih z ogrsko vlado o novi pogodbi posrečilo še v zadnjem trenutku, da se je ogrska vlada udala naši mnogoletni želji in zagotovila označeno zgradbo dalmatinske železnice, ki bo ne le strateškega, marveč tudi izrednega prometno-političnega pomena za državo, pa tudi za deželo kranjsko.

Naravna, neposredna posledica te železnice pa bo, da se podaljša tudi kočevska proga mimo Črnomlja in Vinice čez deželno mejo do Ogulina. Ne stavim nobene resolucije, pač pa opozarjam železniško upravo na to vprašanje.

Vipavska železnica.

Poslanec Žitnik nadaljuje: Gospodom je znano, da je bila pred leti zgrajena lokalna železnica od Gorice do Ajdovščine ob kranjski meji z izrecnim namenom, da se ta proga podaljša po vipavski dolini preko Razdrtega do primerne točke ob južni železnici. Vlada sama je navajala v svojem poročilu: »Nameravana krajevna železnica pa je večjega pomena, ker tvori pričetek bodoče proge od Gorice do Postojne. S to progo bi se izpopolnilo železnično omrežje na jugozapadu države. Zato se bode že sedanja proga do Ajdovščine gradila tako, da jo bode mogoče podaljšati kot glavno progo nižje vrste.«

Pa tudi strateški razlogi govore za podaljšanje te železnice, kar je na lici mesta naglašal bivši načelnik generalnega štaba grof Beck. Prebivalstvo vipavskega sodnega okraja je tudi leto za letom pošiljalo po svojih poslancih prošnje na že-

leznično ministrstvo, naj se železnica podaljša v smeri proti Ljubljani, kamor prebivalstvo razpečava največ svojih pridelkov. Menda pred tremi leti so vipavske občine na prvi migljeji podpisale 50.000 K za delnice, ako se železnica podaljša čez Razdrto. Vršila se je revizija nameravane proge dne 18. in 19. aprila 1906. Pri tej priliki so se vsi faktorji izrekli za podaljšanje železnice, toda vojno ministrstvo je zmešalo štrene. Vojaški krogi so namreč med tem zahtevali čim najkrajšo od južne železnice neodvisno zvezo Gorice preko Kranjske z ogrskimi železnicami. In ta transversalna železnica naj bi se odcepila od nove tržaške proge pri Štanjelu na Krasu ter izpeljala mimo Razdrtega dalje. Pač pa naglašja vojno ministrstvo, da potem nastane potrebna zveza vipavske železnice z nameravano progo ali pri Razdrtem ali skozi sotesko pod Gočami do Štanjela. Dobil sem zadnje tedne skoraj od vseh občin postojnskega okraja prošnje, naj vlada pospeši priprave za označeno transversalno železnico. Občine vipavskega okraja pa seveda žele, da se njihova železnica podaljša najkrajšim potom do Razdrtega. Le ko bi to ne bilo mogoče, naj se proga podaljša od Ajdovščine mimo Vipave do Štanjela. Kakor so danes razmere, treba je torej počakati, da inženirji izvrše ogled in merjenja na lici mesta, kar se že vrši. Da pa se stvar pospeši, predlagam naslednjo resolucijo:

»Vladi se naroča, da čimprej izvrši potrebne priprave za zgradbo normalnotirne železnice od primerne postaje državne železnice Gorica-Trst skozi Kranjsko do Brežic, obenem pa tudi vse ukrene, da se izvrši že davno kot nujno priznana podaljšanje vipavske železnice.«

V tej resoluciji torej ne navajam, kje naj se od tržaške proge odcepi nameravana železnica, niti kraja, kje se zveže z njo vipavska proga. Te dve vprašanji sta odvisni od priprav in proučevanj.

Minister dr. Derschatta je takoj odgovoril na to resolucijo, češ, da državni inženirji že proučujejo označeno progo. Podrobni načrti seveda še niso gotovi, zato danes tudi še niso določene postaje niti črta. To vprašanje pa se resno proučuje.

Podražavljenje dolenjske proge.

Poslanec Žitnik naglašja v svojem govoru tudi potrebo, da se podražavi vsa

LISTEK.

Dijamanti kralja Salomona.

Angleški spisal Rider Haggard, posl. J. M. (Dalje.)

»Nerodna stvar je to,« je rekel Sir Henry in njegov globoki glas se mu je malo tresel, »ne upam posebno, da bi videl jutri zopet solnce. Kolikor morem jaz razumeti celo stvar, se bodo »Sivi«, s katerimi grem jaz, bojevali, dokler ne bodo uničeni, tako da bode obema kriloma mogoče splaziti se neopaženo naokolo in obiti Twalo. No, naj bo, na vsak način padem kot mož! Z Bogom, stari prijatelji, Bog z Vami! Upam, da se pririjete skozi ter si nabereite dijamantov; in ako se vam to posreči, ravnaite se po mojem nasvetu in ne imejte nikdar več opravila s kandidati za kraljeve krone!«

Tako smo se ločili. Good je odšel na svoje mesto, Infadoos je odvel Sir Henryja v prve vrste »Sivih«, jaz pa sem odšel z Ignosijem na svoj prostor v drugem napadovalnem polku.

XIV. poglavje. Zadnji boj »Sivih«.

V malo minutah so polki, ki so bili določeni, da obkoliijo sovražnika, mirno odkorakali in se skrbno držali v zavetju višav, tako da Twalini ogleduhi tega gibanja niso mogli videti.

Čez pol ure, ko sta se razvili obedve stranski krili, začeli so prodirati »Sivi« in pa rezervni polk, znan pod imenom »Bivoli«, ki so bili jedro cele armade in ki so imeli prevzeti največje breme na svoje rame.

Oba ta dva polka sta bila skoro popolnoma nedotaknjena in pri polni moči: »Sivi« so bili zjutraj v rezervi in izgubili le majhno število mož, ko so zavrnili oni del napada, ki je bil v začetku uspešen in prodrli obrambno črto in v katerem sem jaz padel. Kar se tiče »Bivolov«, so stali v tretji obrambni črti na levi in ker se napadovavcem na tej strani ni posrečilo prodreti druge črte, skoro niso prišli v boj.

Infadoos, ki je bil previden, star general in je vedel, kako važno je vzdržati vojake pri dobri volji vzpričo tako obupnega boja, je med odmorom nagovoril svoj polk »Sivih« v vznesenih besedah: razlagal jim je izredno čast, da so postavljeni v boju v ospredje in da imajo v svoji

sredi velikega belega bojevnika iz zvezd, ter jim je obljubljal obilne nagrade in povišanje v slučaju, da Ignosi zmaga.

Zrl sem na dolge vrste vihrajočih peres in resnih obrazov in težko mi je bilo, ko sem pomislil, da bodo tekom ene ure večina, ako ne vsi teh krasnih, izkušnih vojakov ležali mrtvi ali umirajoči na tleh. Bili so obsojeni, da umrjo in oni so vedeli za to. Njihova naloga je bila, vzprejeti en Twalin polk za drugim doli na ozki železnici, dokler ne bi bili uničeni ali dokler ne bi ostali dve krili našli ugodne prilike za napad. In vendar se niso niti za trenutek obnavljali in jaz tudi nisem mogel najti nobenega sledu bojazni na obrazu niti enega vojaka. Stali so — namenjeni v gotovo smrt, in vendar srčni dovolj, da zro svoji usodi brez strahu in obraz. Primerjal sem jih sam s seboj in primera je bila za mene zelo neugodna. Zavidal sem jih in občudoval. Nikdar poprej nisem videl take popolne udanosti glede dolžnosti in tako popolno malomarnost glede njenih bridkih posledic.

»Poglejte svojega kralja!« je končal Infadoos in pokazal na Ignosija, »pojdit v boj in smrt zanj, kakor je dolžnost vseh hrabrih mož, in prokleta in osramočeno naj bo za vedno ime onega, ki se zboji smrti za svojega kralja ali ki pokaže hrbet svojemu sovražniku. Poglejte ga, kralja!

Glavarji, častniki, vojaki: sedaj še počastite sveto kačo, nato pa na pot, da vas moreva Inkubu in jaz popeljati do osrčja Twaline vojske!«

Nastal je kratek premor, nato pa se je naenkrat vzdignilo med vrstami pred nami zvenenje, kakor daljno šumenje morja, ki so ga povzročili drogi šest tisoč sulic, ko so rahlo zadeli ob ščite. Počasi je naraščalo in vzraslo v gromenje in bobnenje, ki je odmevalo od gora, kakor grom. Nato je polagoma vse utihnilo ter se naenkrat končalo s pozdravom kralju.

Ignosi, misli sam sam pri sebi, sme biti ponosen na ta dan, kajti noben rimski vladar ni nikdar prejel od svojih gladijatorjev, ki so šli v smrt, takega pozdrava.

Ignosi je v priznanje tega krasnega počestčenja dvignil svojo bojno sekiro, nato pa so se razpostavili »Sivi« v tri vrste, katerih vsaka je štela kakih tisoč mož. Ko je bila poslednja vrsta kakih petsto korakov daleč, se je Ignosi postavil »Bivolom« na čelo, kateri polk je bil ravno tako v tri vrste razpostavljen; dal je povelje za odhod; in odkorakali smo in ni mi treba povedati, da sem pošiljal v nebesa goreče prošnje, da bi prišel z zdravro kožo iz tega boja. V marsikakem neprijetnem položaju sem že bil, vendar mi ni bilo nikdar tako tesno, kakor sedaj, ko je bilo tako malo upanja, da pridem živ iz boja.

dolenjska železnica, ki je sedaj zasebna last. Ko se zgradi dalmatinska železnica, bode črta Dunaj-Split morda okoli 1035 km dolga. Sredi te proge pa ostane 76 km zasebne železnice od Ljubljane do Rudol-vega. Zato bode naloga državne uprave, da se dolenjska proga podrži. Zato predlaga resolucijo:

»Vladi se naroča, da brez odloga prične obravnavo za poddržavljenje dolenjske železnice, ki naj se izvrši do tedaj, ko bo de prometu izročena dalmatinska proga.«

Minister dr. Derschatta odgovarja, da sedaj to vprašanje ni nujno, ker je itak železnica v državni upravi; pride pa čas, ko se proga podrži.

Prečnica pri Domžalah.

Županstvo občine Domžale vsled so-glasnega sklepa občinske seje prosi, naj se ob glavni cesti na Spodnje Domžale na-pravi prečnica, ki naj zabrani mogoče ne-sreče. Tako je dne 3. t. m. vlak povozil in usmrtil dva konja ter napravil neki vdovi do 1000 kron škode. Ker pa v smi-slu zakona država ni dolžna ob lokalnih progah napraviti prečnice, zato predlaga poslanec Žitnik naslednjo resolucijo:

»Železniškemu ministrstvu se naroča, da z ozirom na živahni promet v Domža-lah preiskuje, ali bi ne kazalo, da se iz-jemoma ondi napravijo potrebne preč-nice.«

Kamnik-Polzela.

Oba poslanca »Slovenskega kluba« dr. Korošec in dr. Žitnik sta se oglasila v odseku tudi v prilog železnični progji Kam-nik-Polzela. Minister dr. Derschatta je od-govarjal tako-le:

Stroški za progo znašajo okrog 6 mili-jonov 400.000 kron. Nobenega predloga še ni, kako se dobi potrebni kapital. Preden bo vlada o tem sklepala, se mora to - le zgoditi:

1. Znesek potrebnega stavbnega ka-pitala se mora točneje določiti na teme-lju podatkov, pridobljenih po izvršeni trasni reviziji.

2. Pojasniti se mora, koliko bodo pri-spevali udeleženci in deželi. Potemtakem je treba sedaj dela v obeh deželnih zborih, da se ta važna zadeva čim najprej ugodno reši.

Štajerske železnice.

Dr. Korošec je izrazil želje Spodnjega Štajerja glede železnic ter upanje, da bo železnični minister kot Štajerec za te že-lje tudi sprejemljiv. Povdarja potrebo že-leznice Purkla-Ptuj-Rogatec-Brežice, na-dalje Maribor-Zeleni Travniki ter posebej železnice Kamnik-Polzela. Glede spiefeld-skega kolodvora je mnenja, da se bo ven-dar zveza z železnico Ljutomer morala izven Spielfelda izvršiti, seveda proti Ma-riboru.

Vozovi 4. razreda.

Minister dr. Derschatta je odgovarjal na razna vprašanja. Poslanec Kaiser je predlagal, naj se vpeljejo vozovi četrtega razreda. To pa bi povzročilo velike stroš-ke za nove vozove. Sicer pa so cene tret-jega razreda tako nizke, kakor v Nemčiji četrtega razreda. Tudi je zbornica pred leti odklonila resolucijo, ki je zahtevala četrti razred.

Podržavljenje.

V tem oziru je treba mnogo previd-nosti. Obravnave pa se vrše s češko se-

verno in jugoseverno nemško železnico ter družbo državnih železnic.

Lokalne železnice.

Izražajo se mnoge želje glede na lo-kalne železnice. V tem oziru pa je v prvi vrsti dolžnost deželnih zborov, da dolo-čijo lokalne železnice, pa tudi prispevke udeležencev. Zato naj bi posamezni de-želni zbori sestavili take načrte lokalnih železnic, potem bi bilo mogoče tudi za vso državo sestaviti tak program.

Železniška uprava.

Reorganizacija železniške uprave je nujno potrebna. Namen reorganizacije je, da se delo pospeši in znižajo stroški. Re-organizacija se je že pričela. Ravnatelj Hniden je poklican iz Črnovic v ministr-stvo, kjer proučuje to vprašanje. Ko bode statut izdelan, predloži ga vlada držav-nemu zboru v odobrenje.

Električne železnice.

Državna uprava se resno bavi z vpra-šanjem, kako bi bilo mogoče nadomestiti premog, ki je vedno dražji. V prvi vrsti se seveda bavi z električnimi železnicami. V ta namen bi se morale odkupiti vodne moči. V ministrstvu je poseben urad, ki se bavi s tem vprašanjem. Najprvo hoče vlada elektrizovati progo Inomost-Lindau, kjer so potrebne vodne moči.

Potem pride na vrsto proga Trst-Op-čina v zvezi z električno razsvetljavo tr-žaškega pristanišča in skladišč.

Danes je odsek nadaljeval razpravo o poddržavljenju severni železnici.

Rauchov poraz.

Z a g r e b, 27. febr. 1908.

Ko to pišem, vrši po celi Hrvatski vo-lilna borba, tako živa in nervozna, kakrš-no smo še redkokdaj doživeli. Zadnje po-ročilo, ki sem ga dobil, ki še ni popolno, a daje že slutiti končni izid, se glasi:

Doslej se je izvršila volitev v 55 vo-lilnih okrajih. Uspeh je ta, da je **ban baron Rauch s svojimi vladnimi mameluki doživel popoln poraz**. Vsi trije sekcijski načelniki njegovi, ki naj bi bili nekaki ge-nerali Rauchovega štaba v saboru, so propadli. Pa tudi noben drug kandidat Rau-chove stranke ni prodr. Tako še ni bila kmalu poražena kod kaka stranka, in reči se sme, da je danes vladna takozvana »na-rodna« stranka, ki je toliko časa igrala važno vlogo v Hrvatski, pobita in skoroda uničena. Tudi minister Josipović je sra-motno propadel.

Ena volitev je bila zaradi nerednosti ustavljena. Sicer pa ni tekla kri nikjer, in to je ravno veselo, da se veliki poraz ba-rona Raucha ni izvršil s sredstvi nasilstva in poboja, ampak da je ljudstvo sicer z elementarno silo globokega prepričanja, pa vendar dostojno in primeroma mirno dalo duška svoji nevolji nad neprestanimi krivicami, ki se gode Hrvatski od Maža-rov in mažaronske vlade.

Baron Rauch je dejal, da če bodo te volitve neugodno zanj izpadle, da razpusti sabor in razpiše nove volitve. Bajne ima že od kralja dovoljenje v žepu. A premislil si bo zdaj. Baron Rauch bo videl, da se s hrvaškim saborom odslej ne bo dalo več tako postopati, kakor je Stolypin delal z ruskima dumama. Siloviti vtisk teh voli-

obdajale strme stene griča, zato jih niso mogli drugače napasti kakor od spredaj. Tvaline čete so se obotavljale in navse-zadnje ustavile; prav nič niso bili željni križati svojih sulic s temi hrabrimi in iz-kuženimi vojaki, ki so stali mirno kakor kipi. Kmalu prihiteli visok častnik z običaj-nimi nojevimi peresi na glavi v spremstvu gruče glavarjev in drugih častnikov, bil je Tvala; dal je povelje za napad. Prvi polk zakriči in udari nad »Sive«, ki so ostali popolnoma tihi in mirni, dokler se jim niso napadovavci približali do štirideset kora-kov, v pozdrav jih je vsprejela cela salva tol ali lučalnih nožev.

Z glasnim krikom planejo sovražniki z vzdignjenimi sulicami na »Sive« in oba-dva polka sta se objela v smrtnem boju. Ščiti so zabrnili kakor gromenje in na celi planjavi so se bliskale sulice vojakov. Ne-kaj časa je omahovala bojna sreča, toda ne dolgo. Kmalu pa so se razredčile vrste napadovavcev, naši se zaleteli vanje in jih pogazijo ravno tako kakor se vrže velik val ob klečevje in se razlije preko ni-ga. Polk napadovavcev je bil popolnoma uni-čen; a tudi »Sivi« so imeli sedaj samo še dve vrsti; ena tretjina izmed njih je padla.

Postavili so se iznova v red in čakali mirno napada; in srce mi je poskočilo ve-selja, ko sem zagledal rumeno brado Sir Henryja, ko je hodil sem in tja in urejeval vrste. Torej je bil še živ! (Dalje.)

tev bo pregnal Rauchu veselje, igrati se s svojo »železno roko« z usodo hrvaškega naroda. Železna roka je strta. Naj le po-skusi nove volitve! Poraz bo še strahovi-tejši, kajti vsa zemlja vstaja!

V Zagrebu je vse radostno. Vesele pe-smi se čujejo, ponos zmage sije vsem z obraza. Dasi sta se tudi v Zagrebu borili med seboj dve hrvaški stranki — koalici-ja in Starčevićanci — vendar je radost nad porazom vlade združila danes vse v sve-čanem čuvstvu. Zbrala se je množica, ki je šla v spremstvu po mestu ter je priredila grofu Kulmerju in poslancu Šurminu pri-srčne ovacije.

Izvoljen je bivši ban grof Pejačević, ki ne pripada nobeni stranki; tudi bivši banov namestnik Nikolić, ki pripada koa-liciji, je izvoljen, dalje so izvoljeni: Dr. Jo-žef Frank, David Starčević in Stjepan Ra-dić od seljaške stranke, ki je sedaj v za-poru. Med 3 propadlimi sekcijskimi na-čelniki je tudi Czernkovich.

Dalje so izvoljeni sledeči Starčevi-čanci: Peršić (Zagreb III., ki je že prej za-stopal ta okraj), dr. David Starčević (Go-spjić, prej Gjuro pl. Tomićić), Marko Bo-dovinac (Perušić, prej Adamović), dr. Mi-lan Ogrizović (Otočac, prej dr. Petričić), Drago Vlahović (Senj, tudi prej), Milan Pavlović (Slunj, prej dr. Gavrančić; proti-kandidat koaliranec in obzora dr. Šime Mazzura je proti njemu propadel), Franjo pl. Kufrin (Pisarovina, bil že prej), dr. Vla-dimir Frank (Dugoselo), dr. Ante Pavelić (Samobor), dr. Vuk pl. Kiš (Pregrada), dr. Ivo Elegović (Klanjec), Juraj Tomac (Bi-škupec), Dragutin pl. Pisačić (Zlatar), dr. Josip Frank (Križ), dr. Karlo Bošnjak (Sv. Ivan Žabno), Fran Novak (Križevci), Ivan Zatluka (Viličselo), dr. Aleksander Horvat (Brod na Savi), Ivan Jemeršić (Virovitica, prej Jankovich), Pavelić (Karlobag).

Od koalicijske so izvoljeni: Dr. Šurmin (pokretaš, Zagreb I.), Miroslav grof Kul-mer (izven strank, Zagreb II.), dr. Fr. Vr-banić (izven strank, Varaždin), Pajo Ob-rodović (Srb samostalec, Gračac), dr. Ni-kolić (izven strank, Ogulin), dr. Lukinić (Koštov pravaš, Karlovec), Gjuro Bede-ković (Koštov pravaš, Dolj. Stubica), Bu-disavljević (Srb samostalec, Vrginmost), dr. Popović (Srb samostalec, Mitrovica). V ožjo volitev je prišel tudi dr. Haram-bašić.

Kako bo razmerje strank v novem sa-boru, se da približno slutiti iz sledečih šte-vilk:

O 46 prvih izvoljenih je bilo: 20 Star-čevićancev, 19 pristašev hrvatsko-srbske koalicijske, 3 ustavoverci, 2 radikalna Srba, 1 brez stranke, 1 od seljačke stranke.

Seveda se bo to razmerje še izpreme-nilo, vendar je jasno že sedaj, da pomeni prvi dan veliko zmagu Starčevićancev, ki ni pomenljiva samo zato, ker so dobili v prvem naskoku največ mandatov, ampak še bolj zato, ker predstavljajo Starčevi-čanci kompaktno, načelno edino stranko, med tem ko je koalicijska slabo zlimana iz jako nasprotnih si elementov. Kajti v koa-liciji so: liberalni pokretaši, Srbi samo-stalci in radikalci, takozvani Koštovi pra-vaši in razni divjaki, ki se ne prištevajo nikamor kakor le v koalicijsko. Ravno ta edinstvo starčevićanske stranke jo bo uspo-sobila, da bo igrala važno vlogo v saboru, med tem ko se utegne koalicijska kmalu krhati.

Maščevanje banovo.

Vlada se maščuje zdaj s tem, da zapira vse, kar ji pride pod roko in je količkaj sumljivo. Zadnjih 24 ur so zaprli po raznih krajih Hrvatske mnogo oseb. Posebno so vzeli na piko seljačko stranko. Voditelj Stjepan Radić sedi v zaporu, zdaj so vtak-nili v luknjo tudi ostale člane načelstva se-ljačke stranke, ki je topot prvič nastopila pri saborskih volitvah in postavila kandi-date v 27 okrajih, seveda večinoma z majhno nado na uspeh. Zaprta sta med drugimi iz vodstva seljačke stranke dr. Ben'amin Superino in trgovec Janeković iz Siska.

V vseh okrajih je vlada dala zapreti vse hrvaške dijake, ki jih je porabila koa-licija za agitacijo po deželi, in jih poslala v zagrebški zapor. Proti več nego 400 me-šanom je dvignilo državno pravdnitvo obtožbo zaradi hujkanja proti skupnosti z Ogrsko, ker so podpisali volilni oklic, v katerem se čita: »Hrvatska se ne bo dala podjarmiti od Ogrske. Sablja bana Jela-čića, ki je leta 1848 presekala vez med Hrvatsko in Ogrsko, vas bo vodila tudi v tem boju.«

Z a g r e b, 27. febr. Iz Sida v Sremu se poroča, da je tam prišlo do nemirov proti vojaštvu. Ko je došel bataljon petro-

varadinskega pehotnega polka št. 70, da »varuje red« pri volitvah, je ljudstvo burno ugovarjalo. Vojaštvo je naredilo red.

Z a g r e b, 27. febr. Iz Rume se po-roča, da se je tam ustrelil dragonec Ivan Horvaty. Ker je to v kratkem času že tret-ji samoumor, zahtevajo listi, da se uvede stroga preiskava, kako se z vojaštvom po-stopa.

NAJNOVEJŠA POLITIČNA POROČILA.

(Posebna poročila »Slovenca«.)

Starostno zavarovanje.

D u n a j, 28. februarja. V parlamen-tarnih krogih vlada veliko nezadovoljstvo zaradi postopanja vlade v zadevi starost-nega zavarovanja. V socialnopolitičnem odseku so zastopniki vlade včeraj izjavili da je predloga o zavarovanju sicer že do-gotovljena, da pa mora še krožiti po vseh osrednjih uradih in ministrstvih, predno jo bo moč parlamentu predložiti. To da bo trajalo celo leto! Poslanci so povdarjali, da bo treba najprej rešiti zavarovanje de-lavcev, potem pa zavarovanje obrtnikov, konečno se mora uvesti zavarovanje tis-tih, ki so brez dela. Poslanci so vlado po-zivljali, da naj to zadevo reši hitro in ne odlašja. — Od druge strani pa se o tej za-devi poroča, da bo vlada pododseku pred-ložila ves material o starostnem zavarova-nju in da se bodo ministrstva takoj za-čela o njej posvetovati, tako da se stvar ne bo preveč zamudila. Vlada polaga ve-liko važnost na to, da se bodo zavarovali tudi mali obrtniki.

Konflikt med Čehi in Nemci.

D u n a j, 28. febr. Ostri spopad med dr. Kramarjem in nemškim agrarcem dr. Schreinerjem v delegaciji, je poodstril ves parlamentarni položaj. Sredi prihodnjega tedna se bo v državnem zboru s posredo-vanjem vlade vršila konferenca med Čehi in Nemci. Težko je upati na vspeh, kajti nasprotja so tolika, da češki in nemški po-slanci medseboj niti ne občujejo. Dr. Kra-mar se z dr. Steinerjem noče dvobojevati, ker kot član protiduelske lige načeloma odklanja poravnavo z orožjem. On stoji na stališču, da to ni denunciacija, ako je cesarju sporočil, kateri uradnik je pravi povzročitelj jezikovnih bojov na hebskem sodišču. Dr. Steiner pa vztraja na tem, da je to denunciacija. Poravnava bo torej ze-lo težavna.

Italija se oborožuje.

R i m, 28. febr. Kakor znano je posla-nec Marazzi v zbornici interpeliral voj-nega ministra Casana, kako napredujejo vtrjevalna dela na italijansko - avstrijski meji. Vojni minister je odgovoril, da se ne bodo samo pomnožile garnizije ob meji, temveč tudi zgradili novi forti. Občinski svet videmski je prosil vojnega ministra in ministrskega predsednika, naj pospešita utrjevalna dela v videmski provinciji. Za to pisanje pa, ki je sicer bilo rezervatno, pa se je izblebetalo, kakor je pri Italijanih od nekda navada, je izvedel občinski svet v Cadoru, ki je zdaj razburjen in zahteva, da se obmejne utrdbe v Cadoru napravijo, češ, da so tam bolj potrebne. S tem ropo-tanjem naši sosedje pač nobenega ne bodo ustrašili.

Novi ministrski predsednik na Angleškem.

L o n d o n, 28. febr. Tu se vzdržuje vest, da namerava 70letni ministrski pred-sednik Campbell-Bannermann odstopiti, ker zelo boleha. Za ministrskega predse-dnika bo imenovan finančni minister As-quith, ki že zdaj opravlja vse važnejše posle.

PLENARNA SEJA AVSTRIJSKE DELEGACIJE.

Mornarica.

V začetku seje je odgovarjal državni vojni minister na razne interpelacije. Na interpelacijo del. pl. Vukovića gledč vo-jaske asistence pri volitvah na Hrvatskem je odgovoril, da je dolžnost državne obla-sti, da zajamči državljanom svobodno iz-vrševanje državljanskih pravic in da se bo pri uporabi vojaštva strogo pazilo na tozadevne predpise. — Dragonski polk št. 3 pride iz Galicije na Nižje Avstrijsko, bosansko-hercegovski pešpolk št. 4 že pri-hodnjo spomlad z Dunaja v Trst. — Ko-mandant mornarice je izjavil, da se bo pri-poročalo prekop ožine Stagno, ker je isti strateški važen. — Potem se je sprejelo poročilo vojnega odseka glede poljedel-skih dobav ter pričelo obravnavo glede proračuna za mornarico. Poroča dr. Schlegel, ki naglaša važnost mornarice za obrambo obali. Previdnost zahteva, da naša mornarica ne zaostane za drugimi državami ob istem morju; poročevalec obžaluje, da so proračunske postavke tako nizke, da ne bo mogoče novih ladij v petih letih izvršiti ter se izjavlja proti izpre-

membi mornarskega praporja, kakor to žele Madžari. — Del. Exner zahteva na tehniških visokih šolah stolice za brodogradnjo in gradnjo ladijskih strojev ter predlaga resolucijo, da se mornarski inženirji izjednačijo z mornarskimi zdravniki in sodniki. — Del. Schuhmeier se zavzema za pravice in koristi delavcev v mornarskem arzenalu v Pulju. — Del. Vuković zahteva posebno mornariško ministrstvo, hrvaščino kot službeni jezik pri mornarici, podpiranje trgovinske mornarice za prevoz oglja ob času vojne in da se upošteva pri vprašanju glede zastav tudi troedino kraljestvo. — Del. dr. Laginja se zavzema za izpopolnitev mornarice. — Del. Kramar govori o razburjenju Čehov vsled dogodkov v Hebu ter priporoča resolucijo Exner. — Minister Schönaich naglašja razliko med polkovnim in učnim jezikom. Vsakega vojaka se izobražuje v materinščini. Da se polkovni jezik menja, pripisati je vplivu ljudske šole. Štirje polki, ki so bili poprej enotno nemški, so zdaj mešani, med njimi 7. in 47. polk. Na Ogrskem pa so ljudskošolske razmere docela drugačne. — Poveljnik mornarice grof Montecuccoli oporeka, da bi se mornariške inženirje zapostavljalo; častniškega ranga pa se jim ne more priznati. Zavrača trditve del. Schuhmeierja glede delavstva v puljskem arzenalu. Glede emblemov pritrjuje referentu. Število častnikov se popolni; pomnožitev zdravnikov in inženirjev je potrebna. Upoštevalo se bo želje glede preskrbe podčastnikov. Glede ladje bodočnosti je za tip velikih, močno armiranih ladij. Prihodnja leta se bo zahtevalo večje svote za dovršitev ladij, ki so v delu. — Ko so še razni delegatje govorili o aferi dr. Kramarja, sprejelo se je proračun za mornarico in dotične resolucije. — Nato odgovarja minister zunanjih poslov, **interpelacijo del. dr. Šusteršiča glede železnice od Bara (Antivari) v Virpazar na Skutarskem jezeru.** Po berolinski pogodbi nima Avstro-Ogrska izključne pravice do gradnje in vzdrževanje te železnice. Zunanje ministrstvo si je od leta 1880. prizadevalo, da bi zainteresiralo domači kapital za to gradnjo, toda brez uspeha. Vsled tega se ni moglo vplivati na črnogorsko vladu, da bi ista odrekla italijanskim podjetnikom koncesijo. Minister poziva gospodarske in finančne kroge avstro-ogrsko, da mu pomagajo izvršiti konsolidacijo socialnega in prometnega položaja monarhije na Balkanu. Sem spada tudi gradnja in vzdrževanje komunikacij v črnogorskem primorju. — Na interpelacijo del. Doberniga odgovarja, da so se razmere v vzhodni Rumeliji zadnji čas znatno zboljšale. — Koncem seje vložili so socialni demokratje Nemec in dr. interpelacijo glede samoumorov pri 8. pešpolku v Brnu. — Prihodnja seja dne 4. marca.

CESARJEV CERCLE PRI DELEGATIH.

Dunaj, 28. febr. Cesar se je pri cerclu avstrijskih delegatov 27. februarja pogovarjal edinole s temi delegati: dr. Fuchsom, dr. Madeyskim, Jendrzewiczem, dr. Kramarom, marquis Baquechemom, grofoma Clam in Sylva Tarouca ter dr. Šusteršičem. Nemce seveda silno jezi, da se vladar ni informiral posebno o položaju na Češkem z nemškimi poslanci. Da je vladar ogovoril dr. Šusteršiča (pogovor smo včeraj priobčili), priča o veljavi našega državnoborskega zastopstva.

VOLITVE NA ČEŠKEM.

Češka zmaga v čeških Budjeovicah.

Dogodek dne je zmaga Čehov v čeških Budjeovicah. Ta mandat so Čehi prvič iztrgali Nemcem. Vročja tla budjevoviška, ki vidijo vsako leto hude boje, so to pot postala Nemcem usodepolna. Seveda so brzojavili Nemci v zadnji grozi ministrskemu predsedniku baronu Becku, naj jim pomaga premagati Čeha, ki so baje zasedli volivni lokal in »branili« Nemcem voliti. Seveda Beck ni mogel pomagati. Nemci bodo vložili ugovor.

O izidu v 62 volivnih okrajih se poroča: Mladočehi so dobili 21 mandatov, samostojni Mladočehi 1, samostojni Čehi 2, državnopravniiki 2, nemški naprednjaki 9, nemški radikalci 8, nemška ljudska stranka 7, Schönenerijanci 1, krščanski socialci 1, samostojni državnopravniiki 1. Ožje volitve so potrebne v 11 okr. s 14 mandati.

JEZIKOVNA BORBA NA ČEŠKEM.

Čehi so šli v deputaciji k ministrskemu predsedniku Becku, da mu sporočijo svoje sklepe glede hebskega jezikovnega vprašanja. Beck jih je skušal pomiriti in je rekel, da vlada čaka še ene razsodbe najvišjega sodišča v tem vprašanju, in da je pripravljena prevzeti vlogo posredovavca. Če bo upati na ugoden izid, bo vlada predložila zakonski načrt.

Čehi so zahtevali popolno enakopravnost.

BALKAN.

Berolin, 27. febr. Dopisnik »Standarda« brzojavlja svojemu listu kot uradno Fitzmaurica izjavo, da Anglija načeloma odobrava vse železniške načrte na Balkanu, ker se s tem odpirajo civilizaciji nova ozemlja. Nemčija stoji na istem stališču ter je pripravljena, podpirati angleški predlog glede orožništva. Kar se tiče pravosodne reforme, ima navedeni dopisnik vtis, da bo sporazumljenje težko mogoče.

PROTIPOLJSKI PREDLOG SPREJET.

Berolin, 27. febr. V današnji seji gosposke zbornice sta grof Oppersdorff in knez Radziwil govorila proti poljski predlogi, pravosodni minister Hässler in poljedelski minister Armin pa za. Na to je gosposka zbornica s 143 glasovi proti 111 sprejela predlog nadžupana iz Frankfurta Adikesa, da vzpostavi sklep zbornice poslancev. Sprejeta je bila potem predloga glede vzhodnih mark v celoti. — Večina je obstajala v prvi vrsti iz meščanskih poslancev, manjšina pa iz samih veleposestnikov. Med njimi sta brat cesarice vojvoda Ernest Avgust Schleswig-Holsteinski in knezoškof vratislavski dr. Kopp. V dvorni loži je bil nemški prestolonaslednik.

Steselj.

Peterburg, 27. febr. Car je včeraj sprejel generala Steslja v enourni avdijenci.

Spoštovanim volivcem loškega, cerkniškega, postojnskega in bistriškega okraja!

Za zaupanje, katerega ste mi skazali na dan volitve, kakor tudi za častitke k sijajni zmagi se vam prisrčno zahvaljujem. Svoje moči hočem porabiti za vaš blagor in vaše koristi!

V Novivasi, 27. febr. 1908.

Franc Drobnič, dež. poslanec.

Dnevne novice.

+ **Zavarovanje zasebnih uradnikov.** »Wiener Zeitung« objavlja izvedbeno naredbu k zakonu o zavarovanju zasebnih uradnikov (16. decembra 1906). Obvezani so zavarovati se vsi v zasebnih in javnih službah uslužbeni, ki so prestopili 18. leto in niso še dovršili 55 ter imajo najmanj 600 K plače pri enem in istem delodajalcu. Izplačevanje gaž zavarovancev ne sme vršiti se v krajših rokih kot so štiritedenski. Naturalni prispevki, remuneracije in tantieme se, ako znašajo najmanj eno tretjino plače, s to tretjino vračunajo v zavarovalna obvezna vsota. Zavarovanje se tiče zgolj uradnikov, ki imajo za to zadostno predizobrazbo. (Torej ni potrebna spodnje - srednješolska izobrazba.) Invalidi tetno zavarovanje nastopijo le v slučaju popolne, ne pa delne nezmožnosti. Vračunanje večje dobe služb. let proti plačilu dotičnih premij je dovoljeno. Zavarovanje so lahko vrši tudi pri drugih nadomestnih zavarovalnicah, lastnih penzijskih zavodih itd., ako ti zavodi nudijo vsaj te ugodnosti kakor zavarovanje potom tega zakona.

+ **Iz Gradca.** Kakor znano, so se liberalni in radikalni akademiki polastili vseh devet mandatov v odboru slovenskega podpornega društva v Gradcu. Slov. kat. akad. društvu »Zarji« so hoteli s tem pritiskniti na čelo pečat brezpravnosti in javnega preziranj. Vsaj mi smo tako razumeli njih dejanje, kajti javna brezpravnost je javna »capitis deminutio«. Nasprotniki pa so postali čisto gmotarski in popolnoma nemi za vse idealno: čast, ugled društva, ki so ga s svojim nastopom ranili, jim je — nekaj čisto »gmotnega«. — Grozé nam celo, da nam v prihodnje ne bodo delili niti toliko podpor, kolikor pri zadnji seji. Zelo častno, milostni gospodje! — Slovenska javnost pa naj sodi, ali je pravično, da se društvu, ki šteje več kot četrtino obeh ostalih društev skupaj, ne da primerne zastopstva v odboru, ki šteje devet mandatov! — Na večna očitanja naše nepoštenosti in grdo častikrajo, odgovarjamo — s preziranjem.

+ **Istrska volivna reforma.** Koliko poslancev dobe po dogovorjeni novi volivni reformi Slovani (19), koliko Italijani (25), koliko bo Slovanov v deželnem odboru (2) in koliko Italijanov (3), o tem smo že poročali. »Obzor« pripominja, da je vsled garancij, ki preprečujejo vsako majorizacijo Slovanov od strani italijanske večine, dejansko zdaj v Istri izvedena ravnopravnost tako dolgo zatiranega hrvaškega in slovenskega življa. Mnogo se komentira dejstva, da se tozadevnih konferenc z vlado in Italijani na namestništvu v Trstu ni udeležil poslanec Spinčič. Baje je hotel s tem povdarjati, da njegovi volivci ne odpravljajo popuščanja od strani Laginje in Trinajstiča

+ **Red za mojstrske izkušnje** za obrtne rokodelske zadrage je trgovinsko ministrstvo izdalo in doposlalo političnim deželnim oblastem.

+ **Poštna vest.** Prestavljeni so: Poštna oficijanta Friderik Subič iz Št. Petra na Krasu v Gorico in Ivan Majhen iz Divače, kolodvor, v Tržič. Imenovana sta za poštna oficijanta tretjega razreda poštna aspiranta Fran Javor za Zagorje in Iv. Oro za Št. Peter na Krasu. Podelilo se je mesto poštna ekspedijentke v Grahovem pri Cerknici poštni oficijantki Ivani Završnik v Kranju in enako mesto v Sv. Križu Cesta proštini administratorici Antoniji Berbuč. Pomaknjeni so: poštar I. razreda Fran Zagorjan v Cerknici v tretjo stopinjo prvega razreda. Razpisano je mesto poštnega ekspedijenta v Prevaljah, (III./3), okraj Postojna. Pavšal za slugo 266 K, rok za prošnje: 4 tedni.

+ **Zdravstveno stanje dr. Luegerjevo** je zdaj precej povoljno. Zdravje se mu v Lovrani vidno boljša.

— **Konkurz.** Okrožno sodišče v Novem mestu je razglasilo konkurz o imovini Frana Küssel, neprotokoliranega trgovca z manufakturnim blagom v Novem mestu.

— **Povozil** je v Freibachu vlak štiritletnega sinčka trgovca Schwingshackla. Otok je bil takoj mrtev.

— **V Dravo je skočil** v Žihpolju blazni posestnik Ferdinand Krasnig.

— **Iz Stopič pri Novem mestu.** Tukajšnje učitelstvo je priredilo 23. t. m. prvi roditeljski sestanek. Nepričakovano velika je bila udeležba. Okoli 250 očetov in mater je bilo na koncu shoda jako navdušenih in z veselimi srcem so se razšli.

— **Umrli** je dne 26. t. m. v Tatincu pri Kranju stud. farmac. g. Aleks Sušnik, star 28 let. Lahka mu bodi zemljica!

— **Umrli** je član gosposke zbornice, dr. Gintl, profesor kemije na nemški tehniki v Pragi.

— **Vabilo k gledališki predstavi**, ki jo bo priredilo »Kat. slov. izobraževalno društvo Vič-Glince« v nedeljo, dne 1. marca, ob 4. uri pop., v dvorani gosp. A. Bernika, mizarskega mojstra na Glincah (nasproti trgovini g. Javornika). Spored: 1. Deklamacija: »Pogovor slavnega z vrbacom o prihodnji pomladi.« 2. Zamujeni vlak. Šalovigra v petih prizorih, priredil A. Kržič. 3. Deklamacija: »Citronček, belinček, pavlinček«, pomladna slika. 4. »Kmet in avtomat«, šaljiv prizor. Vstopnina: Sedež 1. vrste 1 K, II. vrste 70 v, III. vrste 40 v, stojšča 20 v. K obilni udeležbi vabi najuljudnejše društveni odbor.

— **V nedeljo vsi v »Delavski dom« na Jesenicah.** Vse prijatelje društva uljudno vabimo na pustno veselico, ki se na pustno nedeljo vrši v našem jeseniškem »Delavskem domu«. Vršili se bodo lepi komični prizori, ki bodo gotovo vsem v najlepšo zabavo. Med tem bo svirala godba na tamburice. Ker je torej spored zelo zanimiv, vabimo vse prijatelje neprisliljene zabave na to veselico na Jesenicah!

— **Nova tovarna za cement v Dalmaciji.** V Splitu so ustanovili tovarno za cement z delniško glavnico 550.000 K. Tovarno sezidajo v Omišu.

— **Brzovlak povozil delavca.** Iz Siska poročajo, da je tam dne 25. t. m. zemunski brzovlak povozil delavca Ljudevita Timajzla. Ponesrečenec je bil na mestu mrtev.

— **Na ringu streljal.** Na Dunaju je na ringu streljal na vpokojenega šolskega svetnika Teodorja Schulza neki neznanec, ki je najbrž zmešan.

— **Sarajevski občinski svet** je vlada razpustila in volitve razpisala za mesec april.

Štajerske novice.

Š **Spodnještajerska ljudska hranilnica in posojilnica v Mariboru** začne poslovati v soboto, dne 7. marca t. l. mesto 29. februarja, kateri dan se jo je mislilo otvoriti, če bi bili prostori pripravljeni. — Posojilnica ima svoje pisarno na Grajskem trgu v hiši gostilne pri »Črnem orlu« v pritličju. Uradni dnevi nove posojilnice bodo v sredo, četrtek in soboto od 9.—12. ure dopoldne. V praznikih se ne bo uradovalo. Hranilnične vloge se sprejmejo od vsakega. Navadne hranilnične vloge se obrestujejo po 4%. Kdor vloži denar proti trimesečni odpovedi, dobi 4½%. Posojila se dajejo le članom, in sicer na vknjižbo pri pupilarni varnosti po 4¾%, na vknjižbo sploh po 5%, na vknjižbo in poroštvo po 5½%, in na osebni kredit pa proti 6% obrestovanju. Izposojuje se pa denar tudi na zastavo vrednostnih papirjev, zlatnine itd. Dolgove pri drugih denarnih zavodih prevzame posojilnica vsaki čas proti povrnitvi gotovih izdatkov, ki pa nikdar ne smejo presegati osem odstotkov. Opom-

nimo, da je tozadevno naznanilo v »Slov. Gospodarju« napačno, ker je metër izpustil eno vrsto.

Ljubljanske novice.

Ij **Ljubljanski divizionar fml. Oskar Dillmann pl. Dillmont**, poveljnik 28. divizije, je odstavljen od te komande, ker gre v kratkem v pokoj.

Ij **Poročil** se je včeraj zvečer v Trnovem g. Karol Počivalnik, posestnik hotela »Lloyd«, z gospodično Terezijo Gärtner, rodом iz Brna. Bili srečni!

Ij **Prostovoljno služeči podčastniki** ljubljanske garnizije prirede v ponedeljek, dne 2. sušca t. l. v veliki dvorani hotela »Union« obiteljski večer, spojen z muzikaličnim in komičnim predavanjem, šaljivo pošto in plesom. Začetek ob 8. uri. K temu večeru se tem potom uljudno vabijo vsi oni, kateri so bili vabljeni k garnizijskem venčku dne 6. t. m., kakor tudi prijatelji in znanci podčastnikov.

Ij **Kolizej** se bo v kratkem preuredil. Izvedla se bo po veliki jami, ki je zdaj ondi in se bo deloma posula; široka cesta, cesta ob evangelijski cerkvi pa se bo opustila. Poslopje samo se bo olepšalo in morda delilo v dve poslopji. Nekoč — l. 1842 — je kolizej bil dosti lepši kot je zdaj. Bila je v njem restavracija s ptujskimi sobami, več slavnostnih dvoran, ki so imele luč od zgoraj iz treh steklenih kupol, prostor za prirejanje cirkusnih predstav in zvezdar. l. 1847 je izbruhnil požar, ki je skoro celo poslopje uničil. Nato se je restavriralo v sedanji obliki.

Ij **Kvartanje v levji kletki.** Sinoči je akademik Germ izpolnil svojo obljubo: šel je med leve, odigral z ravnateljem svojo partijo taroka in izpraznil več čaš šampanja, napil je nazadnje tudi enemu levu, stopil pri tem tik do njega ter mu izlil ostanek v čaši na grivato glavo. Koncem točke, ki je trajala četrte ure, so levi in tigri lepo difilirali mimo pogumnega g. Germa, ki ga je ravnatelj Kludsky slavil v navdušenih besedah. Gledalci so mu prirejali živahne ovacije. — Omeniti treba, da se je g. Germ sam ponudil ravnatelju, da izvrši to bravuro in da se ne gre morda samo za reklamo. Tudi ostale točke vsporeda so bile na dosedanji višini krasnih produkcij Kludskovega ensembela.

DEŽELNOZBORSKE VOLITVE V MEŠTIH IN TRGIH NA KRANJSKEM.

Danes se je razvil volivni boj v kranjskih mestih. Liberalna stranka se je morala resno boriti za svojo posest in je za nadaljnje svoje »zmage« dosegla jako usodne večine. V mnogih krajih so liberalni glasovi nazadovali, nasprotni napredovali. Liberalci si lahko s svinčnikom izračunajo svoj konec. Na deželi sijajno zmago slavje S. L. S., liberalni odpor popolnoma brezpomemben in ob tleh, v mestih krčevita borba liberalne stranke za obstanek. Taka je moč S. L. S. na Kranjskem in taka liberalna slava! Liberalci nimajo nobenega povoda biti ošabni, ampak ponižno naj jih prešine ob ogromnih številkah S. L. S. na deželi in njihovih omajanih pozicijah v mestih.

V Idriji je ožja volitev, ki se vrši dne 4. marca. Odločitev je v rokah socialne demokracije in radovedni smo, če se bodo odločili za tisto stranko, ki je z obstrukcijo zaprečila prvi korak za demokratiziranje našega deželnega zbora in kateri edino se ima ogromna večina delavstva zahvaliti da še nima volivne pravice v deželni zbor.

O izidu volitev so nam došla naslednja poročila:

VRHNIKA-POSTOJNA-LOŽ.

Vrhnika.

Verbič 110, Lenarčič 40.

Postojna.

Verbič 49, Lenarčič 121.

Lož.

Verbič 14, Lenarčič 33.

Skupno Verbič 173, Lenarčič 194.

Liberalci Lenarčič je **zmagal torej samo z večino 21 glasov.** To je velikanski napredek v tej skupini. Pred šestimi leti si kak protiliberalni kandidat niti pojaviti ni upal. Ob takem napredku je prihodnjič v tej skupini liberalna zmaga izključena. Vrhnika, kjer je Lenarčič doma, je dala Lenarčiču sijajno nezaupnico. Z veseljem beležimo velikansko nazadovanje liberalcev. Naprej!

KRANJŠKOFJA LOKA.

Kranj.

Pavšler 83, Pirc 126, Hafner 1 glas.

Škofja Loka.

Hafner 73, Pirc 46, Pavšler 3 glase.

Skupno: **Protiliberalna kandidata 160, liberalci Pirc 172 glasov.** Liberalni kandidat je zmagal samo z večino 12 glasov.

Pred šestimi leti je imel Pirc v Kranju 122, Koblar 59, v Škofji Loki Pirc 34, Koblar 59 glasov, torej je imel Pirc takrat še 38 glasov večine. Tudi v tej skupini se liberalna slava topi!

RADOVLJICA-TRŽIČ-KAMNIK.

Radovljica.

Detela 40, dr. Vilfan 56, neveljaven en glas.

Tržič.

Detela 54, Vilfan 47 glasov.

Kamnik.

Detela 69, dr. Vilfan 99 glasov. Skupno: Detela 163, Vilfan 202 glasa. Vilfan je torej zmagal z večino 39 glasov. Pred šestimi leti je imela liberalna stranka v tej skupini večino 46 glasov. Takrat je bilo razmerje: V Radovljici Špendal 19, Ferjančič 65, v Kamniku Špendal 72, Ferjančič 89, v Tržiču Špendal 52, dr. Ferjančič 45.

IDRIJA.

Dekan Arko 120, Engelbert Gangl 121, Ebin Kristan 72.

Ožja volitev! Pred šestimi leti je dobil dekan Arko 125, dr. Majaron 127 in socialni demokrat Rinaldo 33 glasov.

NOVO MESTO-KRŠKO-VIŠNJA GORA-METLIKA-ČRNOMELJ.

Novo Mesto.

Plantan 103, razcepljenih je bilo 5. Volilo ni 120 volivcev. Večina današnjih volivcev so bili uradniki.

Krško.

Od 91 volivcev je prišlo volit 47. Notar Plantan je dobil 40 glasov, ostali razcepljeni.

Višnja Gora.

Plantan 11 glasov, dr. Ant. Janežič 11 glasov.

Črnomelj.

Od 126 volivcev prišlo na volišče 58, Plantan dobil 57 glasov, Šuklje 1 glas. — Izvoljen je Plantan, ki ni imel protikandidata.

Metlika.

Plantan 90 glasov.

Kostanjevica.

Plantan 39 glasov.

KOČEVJE.

Kočevje.

Dr. Eger 148, Višnikar 7 glasov.

Ribnica.

Dr. Eger 1, Višnikar 83, Bartol 2, Vovk 1, Križman 1 glas, Ivanc 1 glas.

LJUBLJANA.

Oddanih veljavnih glasovnic 2485.

V Mestnem Domu.

(I. komisija. Črke od A do H.)

Oddanih veljavnih glasovnic 648.

Dr. Gregorič 246, dr. Ravnihar 232, dr. Tavčar 380, dr. Triller 361, Petrič (soc. dem.) 33, Kristan 37. Neveljavnih 8, Karol Polak 1 glas.

(II. komisija. Črke I—L.)

Oddanih veljavnih glasovnic 572.

Dr. Gregorič 197, dr. Ravnihar 200, dr. Tavčar 310, dr. Triller 289, Kristan 25, Petrič 23, dr. Šusteršič 1 glas. Neveljavnih 13 glasov.

V Unionu.

(I. komisija. Črke M—R.)

Oddanih veljavnih glasovnic 587.

Dr. Gregorič 223, dr. Ravnihar 219, dr. Tavčar 336, dr. Triller 324, Kristan 33, Petrič 29. Neveljavnih 11.

(II. komisija. Črke Š—Ž.)

Oddanih veljavnih glasovnic 723.

Dr. Gregorič 274, dr. Ravnihar 258, dr. Tavčar 442, dr. Triller 421, Kristan 24, Petrič 20.

Dr. Eger 1 glas, kovač Urbančič 1 glas, Kregar 1 glas. Neveljavnih 6 glasov.

Skupno dr. Gregorič 940, dr. Ravnihar 909, dr. Tavčar 1468, dr. Triller 1395, Kristan 119, Petrič 105, torej sta dr. Tavčar in dr. Triller zmagala z večino okoli 500 glasov.

Volitev se je jako mirno razvijala. Slovesen je bil dr. Tavčarjev uhod v Union. Vsak se je prepiral, da bolj pripravih, lepih in zračnejših prostorov v Ljubljani ni kot je velika dvorana »Union«.

Pred šestimi leti sta imela opozicijska kandidata v Ljubljani 297 glasov, danes do 940 glasov. Opozicijska misel kljub vsem težočam vendarle napreduje v Ljubljani in končno gotovo prodre. Borba »Narodovcev« je bila uprav obupna, to kaže, da dobro čutijo, da morejo zmagovati le s terorizmom in da se jim kljub temu že malo tla pod nogami. Tudi streljanje topov z ljubljanskega Gradu »Narodovce« ne spravi preko tega dejstva. Naprej!

Telefonska in brzojavna poročila.

AVSTRIJSKA ESKADRA.

Dunaj, 28. februarja. Na povabilo angleške vlade bo avstrijska eskadra na Malti slovesno sprejeta.

SPOMINSKI ZNAKI ZA CESARJEV JUBILEJ.

Dunaj, 28. februarja. Ob priliki 60-letnega cesarjevega vladarskega jubileja bodo vsi civilni in vojaški uslužbenci dobili spominske znake. V Avstriji se bodo nosili na rmenočrtnem traku, na Ogrskem na rdečebelozelenem.

PODRŽAVLJENJE POLICIJE V PULJU.

Pulj, 28. februarja. V tukajšnjih merodajnih krogih so se sprijaznili z mislijo, da se podržavi puljska policija; zahtevajo pa političnih kompenzacij za to »žrtev«.

NA SMRT OBSOJENI TERORISTI.

Peterburg, 28. februarja. Vojno sodišče je obsodilo 10 teroristov, med njimi italijanskega žurnalista Calvina in neko žensko, ki so nameravali umoriti velikega kneza Nikolaja Nikolajeviča, na smrt, ostale na dosmrtno ječo. V Wiborgu so zaprli več oseb, ki so z nameravnim atentatom v zvezi.

RESOLUCIJA BISSOLATI ZA SVOBODNO ŠOLO ODKLONJENA.

Rim, 28. februarja. Zbornica je danes odklonila resolucijo Bissolati za svobodno šolo z velikansko večino ter sprejela resolucijo Marengo-Bastia, ki jo je sprejela vlada. Stariši smejo zahtevati verski poduk v šolah, kjer imajo v občinah večino, drugod morajo sami poskrbeti zanj na svoje stroške.

PRETEP MED DVEMA POSLANCEMA.

Rim, 28. febr. V kuloarijih parlamenta sta se republičanski poslanec Mirabelli in 70letni senator Pierantoni pogovarjala o politiki Cavourjevi in se pri tej priliki sporekla. Senator, ki je pravi velikan, je pripeljal Mirabellu močno zaušnično, na kar je slednji senatorja prijel za brado in mu več las izruval. Nato je senator svojega nasprotnika pošteno naklestil. Prišli so poslanci, da nasprotnika ločijo, toda so za plačilo bili od obeh bojevnikov oklofutani. Stvar se bo z duelom končala. (Senator Pierantoni je znamenit učitelj mednarodnega prava in je bil med zastopniki Italije na haaški mirovni konferenci.)

FRANCIJA V MAROKU.

Pariz, 28. februarja. Ministrski svet je sklenil poslati v Maroko vojaška ojačenja.

NA PORTUGALSKEM

Lizbona, 28. febr. Drž. svet je razveljavil vse Francove protiustavne naredbe, razpustil zbornico in določil volitve za 5. april.

ŽITNE CENE.

Budimpešta 28. februarja.

Pšenica za april	11-89
Pšenica za oktober	9-86
Rž za april	10-39
Koruza za maj	6-63
Oves za april	7-83

Efektiv: 10 višje.

Meteorologično poročilo.

Višina n. morjem 306-2 m, srednji zračni tlak 736-0 mm

Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celsiju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah v mm
27. 9. zveč.	733-9	0-8	sl. jug.	jasno	
28. 7. ajutr.	31-5	-4-5	"	"	0-0
2. pop	28-7	6-1	"	"	

Srednja včerašnja temp. 0-1°, norm. -1-0°.

Kupi se valjar za perilo, starega modela. Polze se v prodajalni v Stritarjevih ul. 3. Ljubljana. 515 3-2

Lepa ženitna prilika.

Samostojen mladenič z dobro eksistenco na deželi v prijaznem kraju, želi se tem potom seznaniti z neko liko izobraženo gospico, čedne zunanjosti in lepega vedenja v svrhu ženitbe. Stroga tajnost zagotovljena. Ponudbe s sliko na upravo »Slovenca« pod »Eksistenca«. 458 3-3

Proda se takoj iz proste roke radi družinskih razmer 455 5-4

H I Š A

ob glavni cesti na Gorenjskem pri farni cerkvi, v bližini dveh tovarn, v kateri se nahaja dobro vpečljana prodajalna specerijskega in manufakturnega blaga ter žganjetoč. — Vprašanja pod šifro »Zlata jama«, pošta Begunje pri Cerknici, pošto ležeče.

VINO 407 8-3

je na prodaj v kmečkih kletih. Posreduje in za pristnost jamči »Posojilnica« v Kaštelu, pošta Buje v Istri. — Pošilja tudi manjše sode od 56 litrov naprej. Vino belo in črno od glid. 13-50-18-.

Gospodična,

vešča slovenskega in nemškega jezika v govoru in lepi, pravilni pisavi, želi dobiti službo v kaki pisarni ali za kontoristinjo. Naslov pove upravništvo »Slovenca«. 443 3-2

Organist, regenschori.

Cecilijanec, popolno glasbeno in liturgično izobražen, z večletnim službovanjem, baritonist in pevovodja, z najboljšimi spričevali, išče službe s 1. aprilom 1908.

Natančna pojasnila daje upravništvo »Slovenca«. 527 2-1

Proda se hiša

s sadnim vrtom, z opeko krita, v pritličju z 2 sobama, v l. nadst. 1 soba, prostorna kuhinja s šteditnikom, v Puštalu, Škofja Loka, zelo prijaznem kraju s solnčno lego, posebno primerna za vpojenega gospoda Istotam 1 parcela travnik in 3 parcele gozda, vse pod zelo ugodnimi cenami. Natančneje poizvedbe pri F. M. Schm tt-u, trgovcu v Ljubljani. 529 2-1

Eksistenca.

Izborni recepti za samozdelovanje ruma, vseh vrst likerjev itd. se po nizki ceni prodajajo. — Ponudbe pod »Destillateur« na anončno ekspedicijo Eduard Braun, Dunaj, I., Rotenturmstrasse 9. 536 2-1

Ženitna ponudba.

Mlad inteligenten trgovec na deželi z dobro idočo trgovino, se želi v svrhu ženitve seznaniti z gospodično staro od 18-25 let, ki bi imela posebno veselje do trgovine. Prednost imajo one gospodične, katere so obiskovale kak trgovski zavod ali da so kje v trgovini vsled tega, da dobijo potrebno trgovsko prakso, in da so muzikalčno naobrazene. Večdar je pa glavni pogoj dober značaj in pošteno srce, ker se na premoženje ne gleda toliko. Le resna ponudba s sliko naj se blagovolljo pošiljati na naslov »Ujolica 1908« na upravništvo »Slovenca«. Na anonimne in dvomljive ponudbe se ne ozira. Usaka slika in pismo se v neugodnem slučaju pod možko in čestno besedo vrne in sicer priporočeno. 530 3-1

Razpis.

V Mokronogu je izpraznjena služba provizoričnega deželnega živinozdravnika.

S to službo so združeni dohodki letnih 1200 K in sicer pripade od tega zneska 800 K na deželni zaklad, 400 K pa na okrajno blagajnico za sodni okraj Mokronoški. Prosilci za to službo pošljejo naj podpisnemu deželnemu odboru svoje z dokazili o siarosti, znanju slovenskega in nemškega jezika in o živinozdravniški usposobljenosti opremljene prošnje

do 15. marca 1908.

V Ljubljani, dne 19. februarja 1908.

486 3-3

Od deželnega odbora kranjskega.

Razpošiljanje našega svetovno slovitega specialnega piva

Salvator

se vrši v smislu starih šeg in običajev udi le tos v mesecu marcu.

Da se vsakdo zagotovi, da dobi tudi res »Salvator«-pivo, in ne katero mnogih ponarejanj, naj se pazi na tu vtisnieno, na vsakom sodčku in vsaki steklenici se nahajajočo varstveno znamko, ki je, kakor tudi znamenilo »Salvator«-s patentno-uradno zavarovano.

Akc. dr. Paulanerbräu. Salvatorjeva pivarna. Monakovo.

Salvator gegr.

Toči se vsako soboto, nedeljo in vsak praznik, dokler je kaj zaloge v

= kolodvorski restavraciji. =

Josip Schrey, restavrater.

Podružnica i v Spljetu. i

Delniška glavniost: i i K 2.000.000. i i

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani, Stritarjeve ulice šte. 2

promese na komunalne srečke à K 15 1/2. — Žrebanje dne 2. marca. — Glavni dobiček K 300.000.—, promese na Tiske srečke à K 7.—. — Žrebanje dne 1. aprila. — Glavni dobiček K 180.000.—. Obe prometni skupaj samo K 21.—.

sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun proti 4 1/2 % obrestim.

Podružnica i v Celovcu. i

Rezervni fond: i i K 200.000. i i